

SS-01

PROGRESİF GEVŞEME EGZERSİZLERİNİN LOMBER DİSK HERNİSİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN ANKSİYETE, AĞRI VE UYKU KALİTESİNE ETKİSİ

Aybike Bahçeli¹, Nezaha Karabulut²

¹Erzincan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Erzincan

²Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD, Erzurum

Amaç: Bu çalışmanın amacı progresif gevşeme egzersizlerinin lomber disk hernisi ameliyatı olan hastalarda anksiyete, ağrı ve uyku kalitesine etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırma deney-kontrol gruplu deneysel model kullanılarak, Erzincan Üniversitesi Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi nöroşirürji kliniğinde, Eylül 2013-Ocak 2014 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini basit rastgele örneklem yöntemiyle seçilen 97 hasta (50 kontrol, 47 deney) oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında hastaların sosyo-demografik özelliklerini içeren anket formu, durumluluk-sürekli kaygı ölçeği, VAS-Ağrı ve GKUÖ kullanılmıştır. Kullanılan Durumluluk ve sürekli kaygı ölçeğinin Türkçe geçerlilik-güvenirliliği Öner ve La Compte tarafından, GKUÖ'nin geçerlilik güvenirliği ise Çetinkaya ve Karabulut tarafından yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, Ki-kare analizi, bağımlı ve bağımsız gruplar için t testi, pearson momentler çarpımı korelasyon, ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Araştırmanın etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmada kullanılan CD için Türk Psikologlar Derneği'nden, araştırmanın yapılması için uygulama yapılan Erzincan Üniversitesi Rektörlüğü'nden resmi izinler alınmıştır.

Bulgular: Deney ve kontrol grubu hastaların Durumluluk Kaygı, VAS Ağrı ve GKUÖ puan ortalamaları gruplar arasında karşılaştırıldığında; ameliyat öncesi ve ameliyat sonrası 1. gün puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edildi ($p>0.05$). Ameliyat sonrası 2. gün ve 3. gün Durumluluk Kaygı, VAS Ağrı ve GKUÖ puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendi ($p<0.05$). Ameliyat öncesi ve ameliyat sonrası 3. gün sürekli kaygı ölçeğinin puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edildi ($p>0.05$).

Sonuçlar: Bu çalışma sonucunda, progresif gevşeme egzersizlerinin hastaların anksiyete ve ağrısını azaltmak, uyku kalitesini artırmak için kullanılabileceği görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Ağrı, anksiyete, hemşire, lomber disk hernisi, progresif gevşeme egzersizleri, uyku kalitesi.

SS-02

ŞANTI OLAN HİDROSEFALİLİ ÇOCUKLARA SAHİP AİLELERİN YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER

Türkan Özbayır¹, Yasemin Altınbaş¹, Mahbube Dilek Yıldız², Emel Yıldız², Tuncer Turhan²

¹Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi. İzmir.

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Nöroşirürji AD, İzmir

Giriş: Hidrosefali beyin omurilik sıvısının (BOS) yapımı, dolanımı ve emilimini bozan herhangi bir patoloji sonucu ortaya çıkar. Hidrosefali,

bir çok hastada tedavide karşılaşılan güçlükler ve yüksek komplikasyon oranları ile yaşam boyu süren önemli bir klinik sorundur. Şant komplikasyonları, şant takıldıktan sonra taburcu edilen çocukların hastaneye tekrar yatmalarına ve hastanede kalış süresinin uzamasına neden olur. Araştırma, şanti olan hidrosefali çocuklara sahip ailelerin yaşadıkları güçlükleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereçler ve Yöntem: Araştırma, Kasım 2013- Ocak 2014 tarihleri arasında bir Tıp Fakültesi Hastanesinin Nöroşirürji Anabilim Dalında, 12 hasta ailesi ile yapılmıştır. Araştırmada, niteliksel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yaklaşım, örneklem seçiminde olasılıksız, benzeşik örneklem yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında Hasta Tanıtım Formu ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul ve kurumdan yazılı izin, hasta ailelerinden sözlü izin alınmıştır. Hasta ailelerine görüşmeler sırasında tüm konuşmaların ses kaydının yapılacağı açıklanmış ve her görüşme yaklaşık 20-30 dk. sürmüştür. Görüşmelerin analizi için ses kayıtlarının ham dökümü bilgisayara aktarılmış, ses kayıtları Microsoft Word belgesine dönüştürülmüş, uygun temalar çıkartılmıştır. Daha sonra veriler yorumlanarak rapor haline getirilmiştir. Araştırmanın güvenirliğini arttırmak için bir uzman tarafından kontrolü yapılmıştır.

Sonuçlar: Refakatçi kalan bireylerin tamamının çocuğa yakınlık derecesinin "anne" ve mesleğinin "ev hanımı" olduğu, en küçüğünün 20, en büyüğünün 47 yaşında olduğu saptanmıştır. Bu araştırma sonucunda annelerin, "üzüntü", "korku", "gelecek kaygısı", "umut" duydukları saptanmıştır. Aileler; şant bakımı, beslenme, boşaltım, refakat kalma, sosyo-ekonomik ve psikolojik sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Tartışma: Hidrosefali gibi sürekli bakım ve izlem gerektiren hastalığa sahip ailelerin bu sorunlarla baş edebilmesi için, eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi ve destek olunması gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Hidrosefali, şant, çocuk, aile, güçlük

SS-03

AMELİYAT SONRASI ERKEN DÖNEMDE VERİLEN SOĞUK BUHARIN BOĞAZ AĞRISI ÜZERİNE ETKİSİ

Sevilay Erden¹, Hülya Bulut¹, Sevil Güler Demir¹, Bilge Çakar¹, Zuhale Erdoğan¹, Nevra Demir¹, Ali Ay¹, Emine Aydın²

¹Gazi Üniversitesi

²Erzincan Üniversitesi

Giriş: Günümüzde genel anestezi uygulanan hastalarda entübasyona bağlı larenks ve farenksin travmasına bağlı boğaz ağrısı, ses kısıklığı, yutma güçlüğü gibi boğaz şikayetleri yaygın olarak görülmektedir. Bu çalışma, ameliyat sonrası erken dönemde uygulanan soğuk buharın boğaz ağrısı üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla deneysel olarak yapılmıştır.

Gereçler ve Yöntem: Araştırmanın örneklemini Gazi Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği'nde Ocak - Haziran 2013 tarihleri arasında Lomber Disk Hernisi nedeniyle ameliyat edilen ve araştırma kriterlerine uyan 60 hasta oluşturmuştur. Araştırmada 2 deney, bir de kontrol grubu bulunmakta olup, deney grubundaki 1. gruba (n=20) soğuk buhar, 2. gruba (n=20) soğuk buhar ile birlikte oksijen uygulanmış, kontrol grubundaki hastalara (n=20) ise herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Araştırmanın verileri anket ve gözlem formu

kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde hesabı ile Ki- kare, One Way Anova ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için hastane başhekimliğinden ve hastalardan gerekli izinler alınmıştır.

Bulgular: Hastaların %65'inde (n=39) boğaz ağrısının olduğu belirlenmiştir. Boğaz ağrısı ve ses kısıklığı açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmazken (p>0.05), soğuk buharla birlikte oksijen uygulanan grubun lehine olmak üzere, boğaz kuruluğu (4. ve 8. st) ve yutma güçlüğü (8. ve 12. st) açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmıştır (p<0.05).

Sonuçlar: Soğuk buhar uygulamasına ilişkin yapılan çalışmalarda, soğuk buharın ateşi, havayolu inflamasyonunu ve sekresyonun vizkozitesini azaltmada etkili olduğu, larenks hasarına bağlı şikayetlerin kontrolünde uygulanabildiğini belirtilmiştir. Araştırmamızda, soğuk buharın tek başına boğaz ağrısı üzerine etkisinin olmadığı, ancak oksijen ile birlikte uygulandığında hastalarda ses kısıklığını ve yutma güçlüğünü azalttığı saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Soğuk buhar, hemşire, boğaz ağrısı

SS-04

NÖROŞİRÜRJİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ATEŞ KONTROLÜNDE UYGULANAN HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ

Gülay Altun Uğraş¹, Serpil Yüksel², Keziban Şirin³, Yüksel Turan⁴, Selin Eroğlu⁴

¹Mersin Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin

²Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu Sağlık Yüksekokulu, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bolu

³İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Nöroşirürji Anabilim Dalı, İstanbul

⁴İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Nöroşirürji Anabilim Dalı, Nöroşirürji Yoğun Bakım Ünitesi, İstanbul

Giriş-Amaç: Ateş, bedenin önemli bir savunma mekanizması olmasına karşın, nöroşirürji hastalarında metabolik gereksinimi arttırarak, kafa içi basıncın yükselmesine neden olmakta ve hastaların klinik sonuçlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Son yıllardaki çalışmalar ve klinik rehberler, ateş kontrolünün nöroşirürji hastalarını olumsuz etkileyen klinik sonuçların önlenmesinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırma, nöroşirürji hastalarında ateş kontrolüne yönelik hemşirelik girişimlerini saptamak ve girişimlerin kurumun ateş kontrol protokolüne uygunluğunu belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Retrospektif olarak planlanan araştırmanın evrenini, Nöroşirürji Yoğun Bakım Ünitesi'nde (NYBÜ) en az bir hafta yatan hastalar oluşturdu. Araştırma kapsamına, 16 yaşından büyük ve beden sıcaklığı 38.0C'nin (aksillar) üzerindeki hastalar alındı. Etik kurul izni alındıktan sonra, araştırma kriterlerine uyan 72 hasta dosyası, araştırmanın örneklemini oluşturdu. Veriler, Eylül 2013-Şubat 2014 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından geliştirilen veri toplama formuyla toplandı.

Bulgular: Araştırmada, hastaların yaş ortalaması 56,82±16,78 yıl olup, %66,7'si erkekti. Ateş kontrolü amacıyla uygulanan hemşirelik girişimlerinin; bir saat ara ile beden sıcaklığını ölçme (%100), hekim istemi ile antipiretik ilaç tedavisi uygulama (%98,6), fan/vantilatör

kullanma (%88,9), ılık silme banyo verme (%75) ve odanın sıcaklığını ayarlama/battaniyeleri uzaklaştırma (%72,2) olduğu belirlendi. Ateş kontrolünde sıklıkla kullanılan farmakolojik ajanların, metamizol sodyum (%27,8), metamizol sodyum ile asetaminofen kombinasyonu (%26,4) ve asetaminofen (%16,7) olduğu görüldü. Araştırma verileri, uygulanan girişimlerin, ölçüm sıklığı, farmakolojik ajanları uygulama, iki saat içinde tekrar değerlendirme açısından kurumun ateş kontrol protokolü ile uyumlu olduğunu (%100), ancak hemşirelik girişimlerinin uygulanmasında az da olsa sorun olduğunu (%5,6) gösterdi.

Sonuçlar: Araştırma sonuçları, literatürde önerildiği gibi NYBÜ'nde ateş kontrolünde, farmakolojik tedaviyle birlikte hemşirelik girişimlerinin de uygulandığını ve girişimlerin kurum protokolüne uygun yapıldığını gösterdi.

Anahtar Sözcükler: Ateş, hemşirelik girişimi, nöroşirürji yoğun bakım

SS-05

NÖROŞİRÜRJİ HASTALARINDA ÜRİNER KATETER KEMPLEME PROTOKOLÜNÜN MESANE FONKSİYONLARI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ DENEYSEL ÇALIŞMA SONUÇLARI

Yazile Sayın

Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Giriş: Üriner kateterlerin mesane fonksiyonları üzerine etkileri önemli bir tartışma konusudur. Çalışmalar kateter klempleme protokollerinin önemine dikkati çekmektedir.

Amaç: Çalışmanın amacı nöroşirürji hastalarında üriner kateterlerin erken dönemde klemplenerek çekilmesinin ve kateterizasyon süresinin mesane fonksiyonları üzerine etkisini kanıta dayalı olarak tartışmaktır.

Yöntem: Çalışmada Cochrane deneysel çalışmalar merkezi, MEDLINE, EMBASE, CINAHL aracılığı ile makaleler ve makalelerin referans listeleri, konferans sunumları araştırıldı. Makalelerin seçim kriteri; beyin cerrahi hastalarında kısa dönemde üriner kateterlerin çıkarılması için alternatif stratejilerin etkilerinin tartışıldığı tüm randomize ve yarı randomize kontrollü deneysel çalışmalar seçildi. Özet ve/veya tam metnine ulaşılan makalelere yer verildi. Makalelerin seçiminde dil sınırlaması yapılmadı. Çalışmanın örneklemini 11 araştırma oluşturdu. Etik izinler; ilgili konularda online kullanıma açık olmayan makalelerin yazar ve yayınevleri ile işbirliği kurularak izin alındı.

Bulgular: Araştırmaların verilerine göre nöroşirürji hastalarında kısa dönemli (ortalama 2.6 gün) kalıcı üriner kateter uygulanan hastalarda erken bir üriner kateter klempleme protokolü uygulanması mesane fonksiyonunu kolaylaştırmakta (p<0.05), kateter çıkarıldıktan sonra hastaların daha rahat idrar boşaltımını sağlamakta, disüri oranını azaltmaktadır (p<0.05). Üriner kateteri geç çıkarılan hastalarda klempleme tekniği protokolü uygulansa bile kateter çekildikten sonra idrar boşaltımında zorlanma yaşanmakta (p<0.05) ve bu da kafa içi basıncını olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, bu hastalarda üriner enfeksiyon riski artmaktadır. Çalışmalarda üriner kateter çıkarma protokolünün sabah veya gece uygulanmasının ilk miksiyon zamanı süresinde, ilk miksiyonda çıkarılan idrar miktarında, rezidüel idrarda ve rekateterizasyon gerektiren sorunların sayısında önemli bir fark oluşturmadığı bildirilmiştir (p> 0.05).

Sonuç: Üriner kateterlere erken dönemde klempleme protokolünün

uygulanması hastanın mesane fonksiyonlarını olumlu etkilemektedir. Ancak, bu alandaki çalışmaların sayısı azdır ve konunun araştırılmaya devam ettirilmesi önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Mesane fonksiyonu, üriner kateter klempleme protokolü.

SS-06

BEYİN TÜMÖRLÜ HASTALARDA BAKIM VERENLERİN YÜKÜ

*Türkan Özbayır, Selda Karaveli, Kevser Karacabay
Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*

Amaç: Beyin tümörleri yaşamı tehdit eden, bakım verenlerin yükünü artıran bir hastalıktır. Bakım yükü hasta yakınlarının fizyolojik, psikolojik, ekonomik ve sosyal rollerini etkilemektedir. Araştırma beyin tümörlü hastalarda bakım verenlerin yükünü değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem-Gereç: Bir üniversite Hastanesinin nöroşirürji kliniğinde yatan beyin tümörü tanısı konulan 115 hasta ve yakını örnekleme alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; hasta ve hasta yakınlarının Tanıtım Formu, Barthel İndeksi ve Bakım Veren Stres Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri 15 Mayıs 2010- 12 Haziran 2012 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Etik Kurul'undan ve araştırmanın yapıldığı hastaneden yazılı izin, araştırmaya katılanlardan da sözlü izin alınmıştır. Araştırmada verilerin analizi bilgisayar ortamında; sayı-yüzde, Ki-kare ve Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Bulgular: Beyin tümörü tanısı konulan hastaların yaş ortalaması 44.02 ± 16.70 , %53.9 unun kadın, %30.4 ünün metastazının olduğu ve %78.3 ünün 1 yıl ve altında tedavi gördüğü belirlenmiştir. Bakım verilen hastaların %35.7 sinin Barthel indeksine göre bağımlı olduğu belirlenmiştir. Bakım veren bireylerin yaş ortalamasının 43.01 ± 12.91 , %87 sinin kadın, %67.8 inin çalışmadığı, % 60. 9 unun bakım konusunda yardım almadığı belirlenmiştir. Beyin tümörlü hastalara bakım veren bireylerden %32.2'sinin stres indeksi puanının yüksek olduğu belirlenmiştir. Beyin tümörlü hastalara bakım veren bireylerin stres indeksi puanı ile hastaların bağımlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. ($p=0.230$)

Sonuçlar: Beyin tümörü olan hastaya bakım verenlerin bakım yükünü etkileyen nedenlere yönelik planlı hemşirelik girişimlerin yapılması ve sonuçların değerlendirilmesine yönelik, araştırma planlanması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Aile yükü, bakım verenler, beyin tümörü

SS-07

NÖROŞİRÜRJİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE GLİSEMİK KONTROL VE HASTA SONUÇLARINA ETKİSİ

Serpil Yüksel¹, Gülay Altun Uğraş², Keziban Şirin³, Yüksel Turan⁴, Şule Bayram⁴

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu Sağlık Yüksekokulu, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bolu

²Mersin Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin

³İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Nöroşirürji Anabilim Dalı, İstanbul

⁴İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Nöroşirürji Anabilim Dalı, Nöroşirürji Yoğun Bakım Ünitesi, İstanbul

Giriş-Amaç: Strese bağlı hiperglisemi, kan-beyin bariyerini bozarak serebral ödemi dolayısıyla da kafa içi basıncı artırmaktadır. Hipergliseminin bu sonuçları, nöroşirürji yoğun bakım ünitelerinde (NYBÜ) glisemik kontrolün önemini ön plana çıkarmıştır. Bu araştırma, NYB hastalarında görülen glikoz metabolizma değişikliklerini, uygulanan glisemik kontrol protokollerini ve glisemik kontrolün hasta sonuçlarına etkisini saptamak amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Retrospektif tipteki bu çalışmanın evrenini, 2010-2013 yılları arasında NYBÜ'nde en az 3 gün tedavi uygulanan, Diyabetes Mellitusu olmayan, 16 yaşından büyük 111 hasta oluşturdu. Evrenin tamamına ulaşıldı. Veriler, literatür doğrultusunda oluşturulan veri toplama formu ile, Ağustos 2013-Şubat 2014 tarihleri arasında, hasta dosyaları incelenerek toplandı. Araştırmanın uygulandığı kurumdan ve yerel etik kuruldan izin alındı.

Bulgular: Hastaların yaş ortalamasının $55,7+17,1$ yıl olduğu, çoğunluğunun erkek (%62,2) olduğu, %80,2'sinin kitle, anevrizma, hematoma/kanama nedeniyle ameliyat edildiği, YBÜ'nde ortalama kalış süresinin $16,1+18,7$ gün olduğu belirlendi. Komplikasyon gelişen hastaların (%69,4) %65,9'unda infeksiyon, %64,2'sinde elektrolit dengesizliği geliştiği, %18,9'unun yaşamını kaybettiği saptandı. YBÜ'ne girişte ve YBÜ'nde hastaların %39,6'sının kan şekerinin (KŞ) 140-200 mg/dl aralığında olduğu, YBÜ'ne girişte sadece %9'unun, YBÜ'nde ise %37,8'inin KŞ'nin 200 mg/dl üzerinde olduğu, insülin uygulanan hastaların (%26,1) sadece %9'una literatüre uygun insülin protokolü uygulandığı belirlendi. İnsülin uygulaması ile YBÜ'nde kalış süresi, komplikasyon gelişimi ve mortalite arasında anlamlı ilişki bulunmadığı saptandı.

Tartışma: Çalışmanın bulguları, glisemik kontrolün mortalite oranını ve YBÜ'nde kalış süresini anlamlı oranda azalttığını saptayan çalışma bulgularından farklılık göstermekte, glisemik kontrolün komplikasyonu ve mortaliteyi azaltıcı etkisinin olmadığını belirten çalışma bulgularını desteklemektedir.

Sonuçlar: Çalışma, NYBÜ'nde KŞ 200 mg/dl üzerinde seyreden, ancak insülin uygulanmayan hastaların olduğunu, uygulanan insülin protokollerinin literatürde önerilenden farklılık gösterdiğini ortaya koydu.

Anahtar Sözcükler: Hiperglisemi, insülin tedavisi, glisemik kontrol, nöroşirürji yoğun bakım

SS-08

KARPAL TÜNEL SENDROMLU HEMODİYALİZ HASTALARINDA EL EGZERSİZİNİN SEMPTOMLARIN AZALTILMASI ÜZERİNE ETKİSİ

Seher Ünver¹, Neriman Akyolcu²

¹Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Edirne

²İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Araştırma, Karpal Tünel Sendromu (KTS) tanısı koyulan hemodiyaliz hastalarında el ve parmak egzersiz topu ile yapılan el

egzersizinin, KTS semptomları üzerine etkisini belirlemek amacıyla tek gruplu ön test-son test tekrarlayan ölçümlü yarı deneysel bir çalışma olarak planlandı.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın örneklemini, Bursa İl Merkezi'nde yer alan özel diyaliz merkezleri ve kamu hastanelerinde tedavi gören hemodiyaliz hastalarından çalışma kapsamında KTS saptanan 19 hasta (28 el) oluşturdu. Olgular tedavinin başlangıcında, birinci ve üçüncü ayında, fiziksel muayene testleri, duyuşal değerlendirme, el kavrama gücü, ağrı şiddeti, Boston Anketi (semptom şiddeti ve fonksiyonel kapasite) ve elektrofizyolojik parametreler yönünden değerlendirildi. Verilerin analizinde frekans, ortalama, standart sapma, ki-kare, Freidman ANOVA ve Bonferroni testleri kullanıldı.

İstatistiksel analizlerde, olguların fiziksel muayene test sonuçlarında, duyuşal değerlendirme bulgularında, kavrama güçlerinde ve Boston Anketi skorlarında düzelmenin olduğu, egzersiz uygulamasının birinci ayında KTS'li olguların %21,4'ünün ve üçüncü ayında %32,1'inin negatifleştiği, bir olgunun KTS derecesinin tedavi sonrasında ilerlediği, ağrı skorlarında ise anlamlı bir değişimin olmadığı saptandı.

Sonuçlar: El egzersizleri sonrasında KTS ilerlemesinde yavaşlamanın olması, değerlendirme parametrelerinde çok hafif de olsa düzelmenin tespit edilmesi nedeniyle, kendi kendine uygulanabilir ve pratik özellikte olan bu egzersizlerin hafif dereceli KTS'de alternatif tedavi seçenekleri arasında yer alması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Karpal tünel sendromu, hemodiyaliz, el, egzersiz, semptom

SS-09

NÖROŞİRÜRJİ KLİNİĞİNDE "HASTA/HEMŞİRELİK GİRİŞİMİ/ZAMAN" TEMEL ALINARAK İŞ GÜCÜNÜN İNCELENMESİ: ÖN ÇALIŞMA

Aklime Dicle¹, Özlem Bilik², Şirin Akyıl³, Saadet Ülker⁴

¹*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Öğretim Üyesi, İstanbul*

²*Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, İzmir.*

³*Dokuz Eylül Üniversitesi, Araştırma Uygulama Hastanesi, Nöroşirürji Kliniği Sorumlu Hemşiresi, İzmir.*

⁴*Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi, Türk Hemşireler Derneği Başkanı, Ankara*

Amaç: Bu çalışmada nöroşirürji hastalarına verilen hemşirelik bakımının "hasta bağımlılık düzeyi/hemşirelik girişimi birim/zaman" faktörüne göre ön çalışma ile incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma ISO 9000 belgesini alan, toplam 34 yataklı, bir Üniversite Araştırma Uygulama Hastanesi Nöroşirürji Kliniği ve klinik içi Yoğun Bakım Ünitesinde (YBÜ) gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Hemşirelik Hizmetleri Müdürlüğünden, klinik sorumlusu ve hemşirelik bakımı veren hemşirelerden izin alınmıştır. Bu klinikte 13-15 hastaya bir hemşire, klinik yoğun bakım ünitesinde 3 hastaya bir hemşire vermektedir. Veriler, 11 Haziran 2013, Salı günü 08:20-20:08 saatleri içinde toplanmıştır. Hastaların bağımlılık düzeyleri "Barthell İndeksi (BI)", hemşirelik girişimi sayısı ve süresi "Hemşirelik Girişimleri ve Harcanan Zaman Çizelgesi" ile elde edilmiştir.

Bulgular: Hastaların klinik özellikleri incelendiğinde %34. 37'si lomber dejeneratif hastalık, %25 Kafa İçi Yer Kaplayan Oluşum tanısı ile yatırılmıştır. Hastaların %34.4'üne "6-10 hemşirelik girişimi", %28.1'ine "61-140 hemşirelik girişimi" uygulanmıştır. Klinik içi yoğun bakım ünitesinde ve klinik içinde yatırılan bilinçsiz hastalara uygulanan hemşirelik girişiminin süresi %28.1(n:9)'de "90 ile 463" dakikadır. Hastaların %31.25 (n:10)'u BI göre "1 düzeyinde tamamen bağımlı"dır. Bu hastaların bağımlık düzeyi puan ortalaması 8 (min:5 - max:20); hemşirelik girişimi sayısı ortalaması 96.10 (min:34 - max:140 girişim); hemşirelik girişimi süresinin ortalaması 370,80 dakika (mi:176 - max:463) veya ortalama 6.16saattir. Tam bağımlı bir hastada 24 saat içinde en fazla zaman alan hemşirelik bakım girişimleri yaşam bulguları, nörolojik izlem sayısı ve süresidir.

Sonuçlar: Araştırma sonuçları nöroşirürji kliniğinde 24 saatte değerlendirilen hastaların bağımlılık düzeyleri, hemşirelik girişim tipleri ve girişim süreleri bir bakış oluşturmuştur. Ancak farklı zaman/işlem, hastaların bireysel özellikleri ve beklenmedik olaylar için verilerin sınırlılığı düşünülerek kapsamlı çalışmalara gereksinim olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Nöroşirürji hemşireliği, işgücü, hemşirelik girişimleri, zaman, hasta bağımlılık düzeyi

SS-10

AMELİYATHANE HEMŞİRELERİNİN İŞ ORTAMINDAKİ STRES FAKTÖRLERİ VE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ

Sevim Kara¹, Serpil Akyol¹, Hülya Demir¹, Nuray Alaca¹, Zeynep Uzun¹, Hatice Türe², Sevgi Bilgen², Uğur Türe³

¹*Yeditepe Üniversitesi Hastanesi Hemşirelik Hizmetleri İstanbul*

²*Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, İstanbul*

³*Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirürji Anabilim Dalı, İstanbul*

Amaç: Stres; genel olarak bireyin yaşamındaki değişikliklere karşı uyum sağlama çabası; uyum sağlayamadığında ise fiziksel ve ruhsal dengesinin bozulduğu bir süreç olarak tanımlanır. İş ortamında strese yol açan faktörler çeşitlidir. Çalışan kişilerin beden ve ruh sağlığını sürdürebilmesi, koruması bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi; bu doğrultuda alınacak önlemlerin ve çözüm yollarının geliştirilmesi hasta ve çalışan güvenliği açısından çok önemlidir.

Bu çalışmada; ameliyathane ortamında çalışan hemşirelerin stres faktörlerinin belirlenmesi ve başa çıkma yöntemlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Yerel etik kurul izni alındıktan sonra, 4 farklı hastanede çalışan toplam 89 ameliyathane hemşiresi çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmaya katılan hemşireler, demografik veri formu, stresle başa çıkma ölçeğinde yer alan soruları yanıtlamış ve sonuçlar istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan katılımcıların yaş ortalaması 32±5.5, mesleki deneyim 33±7 yıldır. İş ortamında en çok stres nedeni; %94 çalışma koşullarına uygun maaş almama, %91 mesleki riskler, %73 iletişim problemleri, %70 fazla iş yükü olarak belirlenmiştir. Katılımcıların %75'i bir sıkıntısı olduğunda bunu arkadaşlarıyla paylaştıklarını ve %50'sinin problemi çözmeye odaklı davrandığı belirlenmiştir. Araştırma kapsamındaki ameliyathane hemşirelerinin başa çıkma yöntemlerinde en fazla oranda kendine güvenli yaklaşımda bulunduğu (10±5) ve çok az

oranda boyun eğici yaklaşımda buldukları (4.5±2.5) tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Ameliyathanede çalışan hemşirelerin stres sırasında, problemlere ve duygulara yönelik etkili yöntemleri bir arada kullanıldığı belirlenmiştir. Bu gibi çalışmaların sonuçlarına ve hemşirelerin stres ve stresle baş etme yöntemlerine yöneticilerinin duyarlı olmaları, stres faktörlerinin azaltılması için yönetsel destek verilmesinin önemli olduğu görüşündeyiz.

Anahtar Sözcükler: Ameliyathane, başa çıkma yöntemleri, stres faktörleri

SS-11

KRANIYOTOMİ GEÇİREN HASTALARDA PERİOPERATİF UYKU DÜZENİ VE KALİTESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Nuray Alaca¹, Hatice Türe², Emine Göynük¹, Rıdvan Fedakar Ülker¹, Gamze Güzel¹, Sıddıka Kırnapçı¹, Sevim Kara¹, Kıvılcım Tekin³, Uğur Türe³

¹Yeditepe Üniversitesi Hastanesi Hemşirelik Hizmetleri, İstanbul

²Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, İstanbul

³Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirürji Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş: Uyku, bireylerin yaşamını ve sağlığını etkileyen fizyolojik, psikolojik ve sosyal boyutları olan temel günlük yaşam aktivitelerinden biridir. Önemli bir anksiyete kaynağı olan kraniyotomi ameliyatlarının öncesi ve sonrası dönemlerde uyku düzeni ve kalitesinin sağlanabilmesi iyileşme süreci açısından önemlidir. Bu çalışma kraniyotomi geçiren hastaların perioperatif dönemdeki uyku düzenini belirlemek, uyku düzen ve kalitesini etkileyen etmenleri araştırmak için planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu amaçla 2013-2014 tarihleri arasında kraniyotomi operasyonu geçirecek olan 100 hasta çalışmaya dahil edilmiştir. Hastaların yatışı esnasında, anksiyete ve depresyon ölçeği (1), uyku problemi yaşadığını belirten hastalara ise uykusuzluk şiddeti anketi (2) uygulanmıştır. Ameliyat sabahı, yoğun bakım sabahı, yoğun bakım çıkışı sonrası 1.gün ve taburculuk gününde uyku kalitesi soru formu (3), uykuyu etkileyen etmenler formu (4) uygulanmıştır. Sonuçlar istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya alınan 100 hastanın % 59'u kadın, % 41'i erkektir. Hastaların yaş ortalaması 40±5 olarak bulunmuştur.Yoğun bakım ünitesinde hastaların %55'i uyku saatinde yapılan girişimler(%87), takılı cihazlar(%54) ve ağrı(%80) nedeni ile uyuyamadığını belirtmiştir. Yoğun bakım sonrası serviste hastaların %48'i iyi uyuduğunu, %10'u kötü uyuduğunu belirtmiştir.Uyku bozukluğunun en sık sebebi hastalık kaygısı(%32) olarak belirlenmiştir. Taburculuk günü %72 hasta rahat uyuduğunu, ancak uyuyamayan hastaların %35'i neden olarak hastalık kaygısını belirtmiştir.

Sonuçlar: Kraniyotomi operasyonları sırasında morbidite ile direkt ilgili olan uyku düzeninin, operasyon öncesi ve sonrası dönemde etkin sağlanması gerekir. Hemşirelik bakım uygulamalarının hastanın uyku düzenine uygun şekilde planlanması, etkin ağrı kontrolünün sağlanması ile hastaların kaygılarını azaltmak için emosyonel destek ve bakım verecek ekibe hastaların uyku düzenini etkileyen etmenler konusunda eğitim verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Kraniyotomi, perioperatif uyku düzeni, uyku kalitesi

SS-12

TRAVMATİK BEYİN YARALANMASI SONRASINDA MEYDANA GELEN KİŞİLİK VE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Tuba Şengül¹, Deniz Şelimen²

¹Koç Üniversitesi, Hemşirelik Esasları AD

²Maltepe Üniversitesi

Araştırma: Travmatik beyin yaralanması geçiren hastalarda oluşan kişilik ve davranış değişikliklerinin incelenmesini ve bu değişikliklerin erken saptanmasını, hastanın holistik bir yaklaşım içinde değerlendirilmesini sağlamak amacı ile hastalara test uygulama şeklinde planlanmıştır.

Gülhane Askeri Tıp Akademisi Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Nöroşirürji Kliniği'ne 1 Nisan 2006-30 Temmuz 2007 tarihleri arasında, travmatik beyin yaralanması (TBY) nedeniyle başvuran 90 hasta çalışma kapsamına alınmıştır. Başvuran hastalardan Glasgow Koma Skalası 8 ve üstü olan hastalar çalışmaya dahil edilmiştir. Yaşları 15 ve üstü olan 90 hasta bu kriterlere uymuştur. Araştırmada verilerin toplanmasında; 90 hastaya hasta tanıtım formu, Standardize Mini Mental Test (SMMT), Cloninger'in Mizaç ve Karakter Envanteri (CMKE) uygulanmıştır. SMMT ve CMKE'i hastalara 3 ay sonra tekrar uygulanmıştır.

Araştırmanın sonucunda; TBY geçiren hastaların (n=90) kognitif durumlarını değerlendirmek amacıyla uygulanan SMMT'nin sonuçları cinsiyete, medeni durumuna, eğitim durumuna, cerrahi operasyon geçirme durumuna, yoğun bakımda kalma durumuna ve travma lokalizasyonuna göre değerlendirildiğinde normal sınırlar içinde bulunmuştur. TBY geçiren hastalara (n=90) uygulanan CMKE 'nin sonuçları cinsiyete, medeni durumuna, eğitim durumuna, cerrahi operasyon geçirme durumuna, yoğun bakımda kalma durumuna ve travma lokalizasyonuna göre değerlendirildiğinde istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Verilerin istatistiksel açıdan değerlendirilmesi için t testi kullanılmıştır.

Çalışmada; TBY geçiren hastaların nöroşirürjikal tedavilerinin yanı sıra psikiyatrik komplikasyonların da gelişebileceğinin düşünülmesi ve hastaların sosyal yaşantılarına döndükten sonra 1-3-6 ay,1 yıl süre ile izlenerek değerlendirilmesi, holistik hemşirelik yaklaşımları içinde değerlendirilmesi sonucuna varılmıştır. Çalışmadan elde edilen öneriler; TBY geçiren hastalara ve ailelerine; gelişebilecek psikolojik sorunlar hakkında eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi, hasta eğitim kitapçıklarının hazırlanması, psikolojik sorunların gelişmesi durumunda ise uygun rehabilitasyon programlarının düzenlenmesi olarak sıralanabilir.

Anahtar Sözcükler: Travmatik beyin yaralanması, kişilik ve davranış değişiklikleri

SS-13

GAMMA KNİFE RADYOCERRAHİ TEDAVİSİ UYGULANAN HASTALARDA DEPRESYON ANKSİYETE VE AĞRI DURUMLARININ DEĞERLENDİRMESİ

Ufuk Akçen¹, Burak Akgöl¹, Semra Ünal¹, Aşkın Şeker², Beste Melek Atasoy³, Mustafa İbrahim Ziyal²

¹Marmara Üniversitesi Nörolojik Bilimler Enstitüsü, Gamma Knife Ünitesi, İstanbul

²Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Marmara Üniversitesi, İstanbul

³Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Marmara Üniversitesi, İstanbul

Amaç: Bu çalışmada Leksell Gamma Knife Radyocerrahi tedavisi uygulanan hastalarda depresyon-anksiyete durumunun ve ağrının değerlendirilmesi ve birbirleriyle ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma 2-30 Aralık 2013 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Nörolojik Bilimler Enstitüsü Gamma Knife Ünitesi'nde yapılmıştır. Hastaların demografik bilgileri alındıktan sonra Leksell Gamma Knife rijit çerçevesi hastaya yerleştirdi. Çerçeve yerleştirdikten ve tedavi bitiminde çıkarıldıktan sonra hastalarda ağrı değerlendirmesi Visual Analog Skala (VAS) ve Wong Baker yüz skalası ile yapıldı. Tedavi sonrası Hastane Anksiyete ve Depresyon anketi (HAD-A ve HAD-D) yüz yüze görüşme yoluyla uygulandı.

Bulgular: Araştırmaya 15 kadın, 7 erkek (n=22) katıldı. Katılan hastaların medyan yaşı 52 (aralık, 18-72) ve yaş ortalaması 53 (aralık, 18-72) idi. HAD-A ortalaması 8,2 ve HAD-D ortalaması 6,4 olarak bulundu. Stereotaktik rijit çerçeve yerleştirildikten sonra ağrı skoru ortalaması 0,6 (aralık, 0-4), tedavi sonrası çerçeve çıkarıldıktan sonra ağrı skoru ortalaması 3,2 (aralık, 0-6) olarak bulundu.

Sonuçlar: Leksell Gamma Knife Radyocerrahi tedavisi uygulanan hastalarda anksiyete ve depresyon düzeyleri Türkiye ortalamasının altında kaldı. Hastaya yerleştirilen rijit çerçeveye bağlı ağrı skoru da düşük bulundu.

Anahtar Sözcükler: Depresyon, anksiyete, rijit çerçeve, leksell gamma knife, radyocerrahi

SS-14

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN ÖRGÜTSEL STRES KAYNAKLARI

İrem Yüksel¹, Duygu Temiz¹, Selver Eşit¹, Serap Altuntaş²,
Tuncay Ateş¹, Ali İhsan Ökten¹

¹Adana Numune Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği, Adana

²Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik ve Yönetim AD, Erzurum

Giriş: Çalışma ortamını etkileyen en önemli faktörlerden biri olan stres, verimliliği azaltmakta, çalışanlar arasında gerginlikleri artırmakta ve çalışanların performansını düşürmektedir. Bu da yöneticilerin zamanının ve enerjisinin büyük bir bölümünü bu olumsuz durumlara harcamasına neden olmaktadır. Bu nedenle çalışanların stres düzeylerini azaltmak için kurumda çalışanlarda strese neden olan faktörlerin belirlenmesi ve gerekli girişimlerde bulunulması önemlidir.

Amaç: Bu çalışma yoğun bakım birimlerinde çalışan hemşirelerin örgütsel stres kaynaklarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini bir kamu Hastanesinin tüm yoğun bakım birimlerinde çalışan hemşireler (n=138) oluşturmaktadır. Örneklem seçim yönetime gidilmeden araştırmaya katılmayı kabul eden ve veri toplama aracını dolduran tüm hemşireler (n=100) araştırma kapsamına alınmıştır. Veri toplamada kişisel bilgi formu ile "Örgütsel Stres Kaynakları Ölçeği" kullanılmıştır. Veri toplamadan önce ilgili kurumdan resmi izin

alınmış, hemşirelerde araştırma öncesinde bilgilendirilmiştir. Veriler bilgisayar ortamında istatistik paket programları ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin çoğunluğunun cerrahi yoğun bakım birimlerinde (% 47) çalıştığı; 20-25 yaş (%31) arasında, lisans mezunu (% 60), evli (%59), en az 6 yıllık mesleki deneyime (% 56) ve 0-2 yıllık yoğun bakım deneyimine (% 42) sahip olduğu; kalıcı kadroda çalıştığı (%98) ve yoğun bakımda kendi isteği ile çalıştığı (% 74) belirlenmiştir. Hemşirelerde en fazla strese neden olan faktörlerin ücret yetersizliği (% 83), yardımcı personel yetersizliği (% 82), iş yükü (%80), yoğun çalışma temposu (%79), hemşire sayısının yetersizliği (% 78) olduğu saptanmıştır. Hemşirelerde strese en az neden olan faktörlerin ise meslektaşlarla çatışma (% 11), aile içi sorumlulukların işyerindeki sorumlulukları engellemesi (% 12) olduğu belirlenmiştir

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik, yoğun bakım, örgütsel stres

SS-15

BEYİN CERRAHİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ ENFEKSİYONLARI: BAKIM PROSEDÜRLERİMİZ VE 277 HASTANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hakan Kına¹, Ömür Günaldı¹, Bekir Tuğcu¹, Hakan Demirci²,
Hanife Dikay¹, Ali Ender Ofluoğlu¹, Erhan Emel¹

¹Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, Beyin Cerrahi Kliniği, İstanbul

²Cizre Devlet Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi, Şırnak

Amaç: Hastane enfeksiyonları hastaların yatışları sırasında inkübasyon döneminde olmayan, hastaneye yattıktan sonra gelişen enfeksiyonlardır. Ülkemizdeki genel yoğun bakımlarda hastane enfeksiyon oranları %30.5-65.3 arasında saptanmıştır. Ülkemizde yapılan çalışmada beyin cerrahisi YBÜ enfeksiyonu insidansı %63, insidans dansitesi 43.2/1000 hasta gün olarak saptanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Nöroşirürji Kliniğinde Ocak 2008 - Temmuz 2013 yılları arasında yoğun bakımda takip edilen 2381 hastadan YBÜ'de enfeksiyon gelişen 277 (%11.6) olgu retrospektif olarak değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 277 hastadan 159'u erkek, 118'i kadındı. Hastaların yaş ortalaması 51.7 idi (24-89). En sık görülen enfeksiyon tipi pnömonydi. Olguların 66'sı (%24) ventilatör ilişkili, 125'i (%45) ilişkisiz toplam 191 (%59) pnömone vakası mevcuttu. Bunu sırasıyla santral kateter ilişkili dolaşım sistemi enfeksiyonu, cerrahi girim sonrası gelişen menenjit, kateter ilişkili üriner sistem enfeksiyonu izlemektedir. En sık izole edilen etkenler Staphylococcus aureus (%20,15) ve Pseudomonas aeruginosa (%14.83) olarak tespit edildi.

Tartışma: Serimizde en sık pnömone görülmüş olup literatürdeki en sık sebep olan üriner sistem enfeksiyonu 4. sırada izlenmektedir. Bunun sebebinin bakım prosedürlerimizin çok dikkatli düzenlenmesinden kaynaklandığı kanısındayız. Literatürden yüksek oranda bulunan pnömone enfeksiyonunun sıklığını, büyük ölçüde azalmış olan üriner enfeksiyon oranı nedeniyle göreceli yüksek çıktığını düşünmekteyiz.

Sonuçlar: YBÜ enfeksiyonu oranı %11.6, insidans dansitesi 22.2/1000 hasta günü olarak saptanmıştır. Yoğun bakım enfeksiyonlarını azaltmaya yönelik tüm detaylar tek tek gözden geçirilerek 6 yıl önce oluşturduğumuz prosedürün, literatüre oranla daha düşük enfeksiyon oranlarına sahip olmamızla başarıya ulaştığını düşünmekteyiz. Her beyin cerrahisi

yoğun bakım ünitesinin hastane florasını belirleyip kendi prosedürlerini oluşturmasının oranları önemli ölçüde azaltacağı kanısındayız.

Anahtar Sözcükler: Beyin cerrahisi, enfeksiyon, yoğun bakım

SS-16

EVLİ KADIN HEMŞİRELERDE İŞ STRESİNİN ETKİLERİ VE STRESLE BAŞ ETME YOLLARI

*Yeliz Kara, Tuba Ak, Eda Doğan, Meryem Kubaş
İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi AD,
İstanbul*

Amaç: Bu çalışma evli kadın hemşirelerin iş-aile yaşam alanlarındaki ilişkilerini, bu ilişkinin iş stresi üzerindeki etkisini ve bu etkilerin performansına ne kadar yansıdığını, stres kaynaklarından hangi düzeyde etkilendiklerini, stres belirtilerinin düzeyinin ne olduğunu ve çalışma performanslarını ne derecede etkilediğini, stresle başa çıkma yöntemlerini ne düzeyde kullandıklarını belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem-Gereçler: Çalışma kapsamında, Mayıs 2013-Eylül 2013 tarihleri arasında bir üniversite Hastanesinin beyin ve sinir cerrahisi kliniğinde çalışmakta olan evli, kadın hemşirelere ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmada niteliksel veri toplama yoluna gidilmiştir. Araştırmada; kategoriler hakkında fikir sahibi olan, deneyimleri olan, yaşantılarını rahatça sunabilen kişiler rastlantısal olmayan bir örneklem seçimine gidilerek araştırma grubuna dahil edilmiştir. Görüşmeler yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan derinlemesine görüşmelerin niteliksel analizi NVIVO-7 programı kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 37.3 olarak saptanmıştır. Görüşmeye katılanların %16.67'lik (n=1) eşit oranla 1, 3, 13, 23, 25, 29 yıldır evli olduğu görülmüştür. Katılımcılarda yoğunluk, fazla mesai ve stresten kaynaklanan akut ve kronik etkiler olduğu saptanmıştır. Stres durumunda katılımcılar tansiyon yükselmesi, el – ayaklarda titremeler gibi belirtiler yaşamaktadırlar. Görüşmecilerin ekstra nöbete çağırılma, meslektaşlar arası iletişim kopukluğu, kişiler arası adaletsizlik, amirlerin davranışları, çalışma saatlerinin düzensizliği ve hemşirelik dışı işlerle uğraşmaktan rahatsız oldukları görülmüştür. Bu sorunlar kişilerin hayatlarında plan yapmalarına engel olmakta ve bunun sonucunda kişilerde aile hayatının etkilenmesi ve motivasyon düşüklüğü gibi etkilere neden olduğu saptanmıştır. Katılımcıların stresle baş etmede bulunduğu ortamdan kaçma, kitap okuma, yürüyüş yapma gibi uygulamalarda buldukları saptandı.

Sonuçlar: İş stresinin evli hemşireler üzerinde olumsuz etki yarattığı görülmüştür. Stres kaynağına ulaşıp sorunun çözümü aranmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Çalışma ortamı, hemşirelik, stresle baş etme

SS-17

NÖROŞÜRJİ KLİNİĞİNDE YATAN ANEVİZMA VE LOMBER DİSK TANILI PREOPERATİF ANKSİYETE DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE HEMŞİRENİN ROLÜ

*Beyza Bulut, Ayşe Gündüz Dereli, Özcan Barkan
UÜTF Beyin ve Sinir Cerrahisi AD Bursa*

Türk Nöroşürji Dergisi, 2014, Cilt: 24, Ek Sayı

Amaç: Bu çalışmanın amacı; nöroşürji kliniğinde yatan anevrizma ve lomber disk hastalarının preop anksiyete düzeylerini belirlemek, karşılaştırmak, hemşirelerin tutum ve davranışlarının, anksiyete düzeylerini azaltmadaki etkisini araştırmaktır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma Bursa U.Ü.SUAM beyin ve sinir cerrahisinde tedavi gören ve çalışma kriterine uygun olan preop disk ve anevrizma hastalarını içermektedir. Araştırmada hastaların sosyodemografik özellikleri sorgulanmış, kliniğin işleyişi ve hastaların hastalıkları ile ilgili bilgilendirme yapılarak, BECK anksiyete ölçeği ve hemşirelik bakımını algılayış ölçeği uygulanmıştır.

Bulgular: Anevrizmalarda anksiyete ortalaması: 9.2, lomber disk hernilerinde anksiyete ortalaması: 15.1 olarak bulunmuştur.. Disk hernisi grubunda hastaların %50'si hafif şiddette kalp çarpıntısı, %30 orta şiddette ölüm korkusu,%30 oranında ciddi sıcak basmaları ve sinirlilik %20 oranında ciddi şiddette korkuya kapılma tariflenmiştir. Anevrizma grubunda ise %80 oranında hafif şiddette ölüm korkusu, %40 oranında orta şiddette sinirlilik,%70 oranında hafif şiddette korkuya kapılma ve %10 oranında ciddi korkuya kapılma tariflenmiştir. Hemşirelik Bakımı Algılayış Ölçeği'nde sadece ankete katılan hastaların %10'u bilmediği şeyler hakkında bilgi vermesine' katılmıyorum 'cevabı vermiş,% 20'si kesinlikle bilgilendirildiği cevabını vermiş, verilen bakımın yeterli olduğunu, hissettiğini, %60 'ı 'katılıyorum', % 40 'ı kesinlikle katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Sonuçlar: Cerrahi operasyon olacak hastalar anksiyete açısından hastalıklarının ciddiyet derecelerinin anksiyete düzeyini etkilemediği, hastanın hastalığı algılayışıyla ilişkili olduğu saptanmıştır.Preoperatif dönemde hasta bilgilendirilmesi ameliyata hazırlamada ilk basamak olduğu ve hasta için anksiyete kaynaklarının araştırılması gerektiği saptanmıştır. Hemşireler preoperatif dönemdeki hastaların anksiyete düzeylerini değerlendirirken sadece hastalığa göre değil bireye özgü yaklaşmalıdır.Bu alanda yapılacak çalışmalarda, preoperatif anksiyete belirtilerini ortaya koyacak ve hastaların anksiyete belirtilerini en aza indireyecek yöntemlerle daha kapsamlı çalışmaların yapılması, postoperatif dönemdeki iyileşmenin kalitesini arttırmada açılım sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: Nöroşürji preop hastalar, anksiyete, hemşirelik

SS-18

LOMBER DİSK HERNİSİNİN CİNSEL AKTİVİTEYE ETKİSİ

*Hale Çolak Güngörsün, Can Yaldız, Gökhan Kızılcay
Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği, Sakarya*

Amaç: Hastanemiz Beyin Cerrahisi Kliniğinde yapılan LDH operasyonları öncesi ve sonrasında hastaların cinsel aktivitelerinin değerlendirilmesi, LDH'nin cinsellik üzerine etkisinin saptanmasıdır.

Yöntem: 2013 yılı içerisinde kliniğimizde LDH ameliyatı olan hastalardan preoperatif, postoperatif, kısa ve uzun dönemdeki cinsel aktiviteleri hakkında bilgi alınmak istenmiştir. Gönüllü olan hastalardan 12 soruluk testi doldurması istenmiştir.

Bulgular: Hastalar cinsel aktivite konusunu konuşmakta çekingendiler. Ağrının cinsel yaşamları üzerine etkileri değerlendirildi. LDH nedeniyle ağrı çeken hastaların %89'si cinsel aktivitede bulunmamaktaydı.%3'lük

kısım ise ağrıya rağmen cinsel yaşamlarını aktif olarak sürdürmüşlerdir. Hastaların %8'lik kesimi ise aktivite düzeyini düşürmüşlerdir. Hastalarımıza taburculuk sürecinde verilen eğitimde ve bilgilendirme notunda 30 günlük cinsel perhiz önerildi. %99'u önerilere uyarken %1'i ise uymamış ve 30 günlük perhiz süresinde cinsel aktivitede bulunmuştur.

Sonuçlar: LDH'li hastaların ağrı, anksiyete ve korku düzeyleri cinsel yaşamlarını etkilemektedir. Halihazırda cinselliğin toplumsal tabu olarak kabul görmesinin etkisiyle bu konuda yeterli bilgilendirme ve eğitimin yapılmaması, kulaktan duyma yanlış bilgilerle hareket edilmesine sebep olmaktadır. Hasta eğitimlerinde cinsel yaşam konusuna dikkat çekmenin hasta ve ailesi yönünden hastalığının getirdiği olumsuz etmenleri en aza indireceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Cinsel aktivite, Hasta eğitimi, LDH

SS-19

POSTOPERATİF YARA İYİLEŞMESİNDE BAKIM SÜRECİNİN YARA İYİLEŞMESİNE ETKİSİ

*Hale Çolak Güngörsün, Can Yıldız, Gökhan Kızılcay
Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi
Kliniği, Sakarya*

Amaç: Hastanemiz Beyin Cerrahisi Kliniğinde yapılan operasyonlar sonrası hasta bakım sürecinin yara iyileşmesine etkisini değerlendirmektir.

Yöntem: 2013 yılı içerisinde kliniğimizde ameliyat olan hastalardan rastgele seçilen 100 kişiye postoperatif dönemde yara yeri bakımı ve yöntemi hakkında eğitim verilmiştir. 50 hastaya her gün kapalı, diğer 50 hastaya günaşırı yapılmış ve ikinci günden sonra açık pansumana geçilmiştir. Her iki grubun yara iyileşme süreleri ve komplikasyon gelişimi değerlendirilmiştir.

Bulgular: İki grup arasında yara iyileşmesine etkileyecek sekonder hastalık bulunmamaktadır. Hastalara postoperatif 3.günde taburculuk verilmiş, pansumanları için kliniğe çağrılmıştır. Ortalama yara yeri iyileşme süresi 8,5 gündür. Hastaların yara bakım süreçleri ve iyileşme verileri göz önünde bulundurulduğunda günaşırı yapılan pansuman ile her gün yapılan pansuman arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yine açık yapılan pansuman ile kapalı pansuman arasında anlamlı fark bulunamamıştır.

Sonuçlar: Bu veriler ışığında hastanın postoperatif dönemde pansuman için her gün hastaneye gelmesine ve kapalı pansumana gerek olmadığı düşünülmektedir. Ancak kesin sonuçlar için çalışmamızın daha büyük serilerle tekrarlanmasına ihtiyaç vardır.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, iyileşme süresi, yara yeri bakımı

SS-20

NEONATAL HİDROSEFALİLİ VE V-P SHUNT'LI HASTALARIMIZ

İlknur Bayram¹, Refiye Özgen², Yasemin Akıl²

¹Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin Cerrahi AD

²Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Hemşirelik Araştırma-Geliştirme Kurulu

Amaç: 2008.-2012 yılları arasında kliniğimizde yatış yapmış ventriko-peritoneal shunt'ı bulunan yenidoğan grubu hastaların özelliklerini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Çalışmamızda Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin Cerrahi AD kliniğinde tedavi edilen 23 yenidoğan hastanın özellikleri, tanı, komplikasyon gelişim ve yaşam durumları incelenmiştir. Çalışma verileri SPSS 15.0 istatistik programıyla analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 13 (%56.5)'ü kız, 10 (%43.5)'u erkek shunt varlığı olan 23 yenidoğan hasta dahil edilmiştir. Hastaların 14 (%60.8) hidrosefali, 8 (% 34.7)'i meningomyelose, 1 (%4.3)'i araknoid kist tanısıyla V-P shunt takılan hastalardı. Hastaların hidrosefali tanılarında ek 6(%26)'sında meningomyelose, 1 (4.3)'ünde ise yarı damak mevcuttu. Bunların 16 (%69.4)'sın ilk kez shunt takılmıştı. Hastaların 6 (%26)'sının nöbet öyküsü bulunmakta, 7 (%30.4)'sinde 3(%13)'ünde enfeksiyon, 3 (%13)'ünde menenjit, 1 (%4.3)'ünde shunt disfonksiyonu olmak üzere komplikasyon gelişmişti. Enfeksiyon 1 (%4.3) kanda, 1 (%4.3) yara yerinde, 1 (%4.3) shunt ucunda üremişti. Hastaların yaşam durumları değerlendirildiğinde 20 (%87) 'sinin sağ, 3 (%13)'ünün ise exitus olduğu görülmüştür.

Sonuçlar: Yenidoğan hidrosefali gelişimi diğer çalışmalarda olduğu gibi bizim çalışmamızda da tek başına ya da meningomyelosele birlikte görülmüştür. Gelişen komplikasyonlar ve oluşan sonuçlar da literatürlerle bağdaşmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Neonatal, hidrosefali, V-P shunt